

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
42

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-29-X

BRNO 2001

PŘEHLED VÝZKUMŮ 42 (2000)

- Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: infor@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz>
- Odpovědný redaktor: Doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
- Redakce a příprava pro tisk: Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla, Ph.D.,
PhDr. Lubomír Šebela, CSc., Mgr. Richard Zatloukal, Miroslav Lukáš,
Alice Del Maschio
- Na titulním listě:
1. Výřez jihovýchodní části historického jádra města Brna z plánu z roku 1754 (Archiv města Brna, Sbíрка map a plánů K11).
Uložení Portos//D:/scanner/PV 2000/PV/Pvtif.tif
 2. Dvě středověká aquamanile ve tvaru beránka a koníčka, pocházející z odpadních jímek, odkrytých roku 2000 při výzkumu severozápadní části tzv. „Velkého Špalíčku“ v Brně (Dominikánská 3, 5, 7). Foto Karel Šabata, Museum města Brna.
- Tisk: BEKROS
- Náklad: 350 ks

© 2001 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

Literatura:

Kos, P. 2000a: Podolí 2000, Nad paloukem, NZ ÚAPP Brno, č.j. 311/00.

Kos, P. 2000b: Podolí 2000, Příčný, ÚAPP Brno, NZ č.j. 312/00.

Resumé:

Podolí (Bez. Brno-venkov), „Nad paloukem“. Aunjetitzer Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

Podolí (Bez. Brno-venkov), „Příčný“. Aunjetitzer Kultur, jüngere Bronzezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

PROSTĚJOV (k. ú. Krasice, okr. Prostějov)

„U cihelny“. KLPP. Pohřebiště. Záchraný výzkum.

V měsíci listopadu 2000 byla v úseku mezi Určicemi a Prostějovem hloubena rýha pro uložení dálkového optického kabelu mezi Brnem a Českým Těšínem. Na k severu exponovaném návrší, 1 km jižně Krasic, rýha porušila 4 hroby kultury lužických popelnicových polí. Jedná se o zcela neznámé pohřebiště, které pravděpodobně souvisí s poměrně hustým osídlením kultury lužických popelnicových polí mezi Krasicemi a Čechovicemi.

Miroslav Šmíd, ÚAPP Brno

Resumé:

Prostějov (Kataster Krasice, Bez. Prostějov), „U cihelny“. Kultur der Lausitzer Urnenfelder. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

PŘEROV (okr. Přerov)

Horní náměstí čp. 26. VS. Sídliště?. Záchraný výzkum.

V roce 2000 byla realizována další etapa záchraného výzkumu při rekonstrukci domu čp. 26 (parcela č. 330) na Horním náměstí v Přerově. Poloha naleziště je lokalizována na ZM 1:10000, list č. 25-13-12, od Z s.č. 382 mm, od J s.č. 246 mm. Výzkum byl prováděn ve vstupní chodbě domu (sonda I) a v místnosti přízemí (sonda II). Z vrstev k. č. 107 (sonda I) a k. č. 124 (sonda II) byly získány nálezy věteřovské skupiny. Převážně se jednalo o keramiku, typologicky zde byly zastoupeny hrnky, šálky s esovitě prohnutými stěnami a mísy. Pozoruhodným nálezem je také kostěná zápona (součást oděvu).

Jiří Kohoutek, ÚAPP Brno

Resumé:

Přerov (Bez. Přerov), Horní Platz 26. Bronzezeit, Věteřov-Gruppe. Siedlung? Rettungsgrabung.

SOBOTOVICE (okr. Brno-venkov)

„Za pastviskem“. Starší doba bronzová. Sídliště. Záchraný výzkum.

Při rozšiřování těžební plochy v sobotovické pískovně byla zjištěna ojedinělá mělká sídlištní jáma obsahující rozdrčenou zásobní nádobu ze starší doby bronzové. Místo nálezu je na ZM ČR 1:10000 24-34-24 určeno bodem vzdáleným 138 mm od Z a 305 mm od J s. č. Sporadické doklady osídlení věteřovské skupiny byly na lokalitě zjištěny již v roce 1999 (Geisler 2000).

Martin Geisler, ÚAPP Brno

Literatura:

Geisler, M. 2000: Sobotovice (okr. Brno-venkov), PV 41, 129. Brno.

Resumé:

Sobotovice (Bez. Brno-venkov), „Za pastviskem“. Ältere Bronzezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

TELNICE (okr. Brno-venkov)

„Úzké“, „Za mlýnem“. Doba bronzová. Hrob, sídliště. Záchraný výzkum.

Na trase Vírského oblastního vodovodu v polních tratích Úzké, Za mlýnem (ZM ČR 1:10000 list 24-43-11, v ose mezi body v souřadnicích od Z s. č., J s. č.: ([280,73], [300,49]) mm) bylo v rámci záchraného archeologického výzkumu prozkoumáno celkem 12 objektů. Dva objekty náležely do doby bronzové (bez možnosti přesnějšího určení). Jednalo se o kostrový hrob a sídlištní jámu. Z okolních hromad nakupeňných kolem rýh během jejich hloubení pochází několik zlomků keramiky z období únětické kultury.

Petr Kos, ÚAPP Brno

Resumé:

Telnice (Bez. Brno-venkov), „Úzké“, „Za mlýnem“. Bronzezeit. Grab, Siedlung. Rettungsgrabung.

TVAROŽNÁ (okr. Brno-venkov)

„Kopečky“. Pravěk (doba bronzová?). Sídliště. Záchraný výzkum.

Výkopovou rýhou DOK (ZM ČR 1:10000 list 24-43-02, v souřadnicích od Z s. č., J s. č.: ([1928,261], [306,261], [323,261]) mm) byly zachyceny 4 archeologické objekty (viz kap. Středověk a novověk). Dva objekty pocházejí z neurčitého pravěkého období. Jsou prezentovány mohutnou zásobní jámou, která by mohla příslušet do starší doby bronzové, díky absenci nálezového materiálu

je však její přesnější časové zařazení problematické. Druhý pravěký objekt představuje malá oválná jáma hrotitého profilu.

„Pod kopci“. Doba bronzová. Sídliště. Záchranný výzkum.

Výkopovou rýhou DOK v poloze ZM ČSSR 1:10000 list 24-43-02, v souřadnicích od Z s. č., J s. č.: ([323,261], [210,304]) mm) bylo zachyceno několik archeologických objektů (viz též kap. Neolit, Doba železná, Doba římská a stěhování národů, Středověk a novověk). Jeden prozkoumaný objekt náležel mladší až pozdní době bronzové. 7 objektů bylo možné podle charakteru zášypu, ale pro absenci nálezu materiálu, interpretovat pouze jako pravěké.

Petr Kos, ÚAPP Brno

Literatura:

Kos, P. 2000a: Tvarožná 2000, Kopečky, NZ ÚAPP Brno, č.j. 309/00.

Kos, P. 2000b: Tvarožná 2000, Pod kopci, NZ ÚAPP Brno, č.j. 310/00.

Resumé:

Tvarožná (Bez. Brno-venkov), „Kopečky“. Ältere Bronzezeit (?). Siedlung. Rettungsgrabung.

Tvarožná (Bez. Brno-venkov), „Pod kopci“. Bronzezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

UHERSKÝ BROD (okr. Uherské Hradiště)

„U Bajovského mlýna“. ÚK, KLPP. Pohřebiště. Záchranný výzkum.

Při stavbě přeložky silnice I/50 Uherský Brod - obchvat byl ÚAPP Brno proveden záchranný archeologický výzkum na lokalitě nazvané pro účely archeologické evidence "U Bajovského mlýna". Tato dosud neznámá lokalita se nachází na levém břehu Olšavy, na mírné terénní vlně v nadmořské výšce 212 až 214 m n.m. Na severním okraji klesá do říční inundace, ze západu je obtékána dnes vysychajícím Mlýnský potokem. Její polohu na ZM ČR 1:10000 list 35-11-05 určují body v souřadnicích od Z s. č., J s. č.: ([352,283], [365,285], [366,276], a [353,274]) mm. Na přeložce silnice I/50 se nachází mezi km 7,6 a 7,75.

Do jednoho hliníku LnK byl zapuštěn hrob ženy, vybavený bronzovým (záušnice stočené z přeloženého drátu, nákrčník) a keramickým inventářem kultury únětické. V mladší době bronzové lokalita sloužila k pohřbívání, celkem bylo nalezeno sedm žárových hrobů kultury lužických popelnicových polí s početnou kolekcí keramických nádob a bronzových předmětů (hroty šípů, jehlice,

puklice, náramek, dvoudílná štítová spona). (Viz kap. Neolit, Doba římská a stěhování národů.)

„Katovka“, „U myslivecké stělnice“. Starší doba bronzová (věteřovská skupina). Sídliště ohrazené příkopy. Záchranný výzkum.

Při stavbě přeložky silnice I/50 Uherský Brod - obchvat byl v průběhu května a června 2000 proveden ÚAPP Brno záchranný archeologický výzkum v trati "Katovka", v současnosti také nazývané "U myslivecké stělnice". Dosud neznámá archeologická lokalita se nachází na SSV úbočí Černého kopce, na mírné terénní vlně v nadmořské výšce 222 až 228 m. Tato vlna je na severním okraji ukončena prudkým svahelem terasy s převýšením cca 12 m, vytvořeným patrně erozní činností původního koryta Olšavy (dnes regulováno a přeloženo přibližně o 250 m severněji). Směrem k západu klesá terén do nepříliš výrazného zářezu, modelovaného patrně původní vodotečí, zatímco na východě plynule přechází ve svah klesající k toku Mlýnského potoka. Na ZM ČR 1:10000 list 35-11-05 její polohu určují body v souřadnicích od Z s. č., J s. č.: ([285,283], [295,278], [298,270], [285,274]) mm.

Lokalita byla sporadicky osídlena již v mladší době kamenné (viz kap. Neolit), podstatné je však zjištění, že ve starší době bronzové zde vzniklo sídliště, ohrazené třemi příkopy (I-III). Z výplně těchto příkopů byl získán keramický materiál, kterým jsou všechny tři datovány nepochybně do starší doby bronzové a vzhledem k výskytu prvků typických pro skupinu věteřovskou je lze nejspíše připisovat právě této skupině. Tomuto datování odpovídají i nálezy ze sídlištních objektů (především obj. 1 a 18). Mimo ohrazený areál byla zjištěna blíže nespécifikovatelná kůlová zástavba (obj. 2 až 9). Odkryt byl prostor mezi vnějším příkopem I a příkopem II, na kterém však byly zjištěny pouze tři sídlištní jámy (obj. 11-13), o struktuře osídlení mezi vnitřními příkopy nebylo možné za daných podmínek výzkumu získat žádné informace. Stratigrafická pozorování (především vztah obj. 18 a příkopu I a obj. 14 a příkopu II) naznačují, že příkop I vznikl na již existujícím sídlišti a sídliště bylo využíváno i poté, co příkopy ztratily svou funkci. Datovací materiál však není v tomto případě natolik citlivý, aby mohl chronologii vývoje lokality blíže upřesnit.

Martin Geisler, ÚAPP Brno

Resumé:

Uherský Brod (Bez. Uherské Hradiště), „U Bajovského mlýna“. Aunjetizer Kultur, Kultur der Lausitzer Urnenfelder. Gräberfeld. Rettungsgrabung.